

november 2020

Rector categoriaal gymnasium

"Harder werken", het zijn misschien wel de meest gebruikte woorden in de geschiedenis van het Nederlandse onderwijs. Heb je niet genoeg geleerd? Harder werken. Heb je je tijd vermorst tijdens de les? Harder werken? Heb je een slecht rapport? Harder werken. De mantra is in bijna vijf eeuwen Calvinisme in elk aspect van de Nederlandse samenleving doorgedrongen. En, laten we eerlijk zijn, soms is er met harder werken niets mis. Dat was in mijn eigen schooltijd zo, in de jaren daarvoor, nu en ook in de toekomst zullen we menig leerling op het hart moeten drukken dat je toch echt eerst moet zaaien, voordat je oogsten kunt.

Dat laat onverlet dat er soms een heel andere aanpak vereist is dan meer doen, sterker nog, harder werken kan een problematische situatie in menig geval alleen maar verergeren. We zien en lezen het voortdurend in de media: de burn-out is goed op weg om de nieuwe volksziekte van de toekomst te worden. En dan niet omdat zij de vrouwen en mannen van middelbare leeftijd met de drukke en verantwoordelijke banen overvalt maar omdat de burn-out onder jonge professionals en pubers om zich heen grijpt. Zoals we in het onderwijs de strijd voerden tegen roken, drugs- en drankgebruik en overgewicht is het volgens mij nu zaak om onze leerlingen te beschermen tegen stress, overprikkeling, prestatiedruk, kortom, tegen al die prikkels die een toekomstige burn-out in de hand werken.

Zeker op een school als de onze, een categoriaal gymnasium, is de druk hoog. Deels doordat wij die opleggen, en dat hebben we in eigen hand, en deels doordat leerlingen zich dat zelf opleggen. Spiegelen aan klasgenoten heeft altijd een rol gespeeld maar in de multimediale wereld vindt spiegeling plaats met duizenden en dat heeft een flink effect op het jonge brein.

In ons mentoraat hebben we hiervoor aandacht. Vanzelfsprekend, zou ik willen zeggen. En er vinden nascholingen plaats op dit gebied om mentoren van de handvatten te voorzien om hun leerlingen ook op het gebied van druk en prikkeling te begeleiden. Voor de massa werkt dat maar in elke klas vallen enkele leerlingen buiten de massa. Soms is er dan meer specialistische hulp via het ondersteuningsteam in te roepen maar de mogelijkheden, de expertise en de ervaring binnen een school zijn eindig. Lab of Life biedt voor deze leerlingen een bijzonder waardevol aanvullend traject. Wij kunnen hun niveau schoolintern nooit evenaren en dat is prima: ieder heeft zijn expertise en door 'hulp van buiten' kan het aanbod voor leerlingen rijker en waardevoller worden.

De eerste ervaringen van vorig schooljaar met Lab of Life zijn zeer positief. De deelnemende leerlingen hebben handvatten aangeleerd om stress en druk te reguleren en ze leren daarbij beter plannen en communiceren. De balans tussen school en privé wordt beter en uiteindelijk worden door dit alles ook de cijfers beter. Soms is het adagium namelijk niet *harder* werken maar *minder* werken. Maar dan wel beter en effectiever: Lab of Life biedt hiervoor precies de juiste handelwijze.